

ความเห็นส่วนตัว

ของ นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๑ - ๒๘/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ๒๓/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ๒๔/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ๒๕/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ๒๘/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ๒๙/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ๓๐/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ๓๔/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณา ที่ ๓๖/๒๕๖๒

วันที่ ๑๘ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { ศาลปกครองกลาง ที่ ๑
ศาลปกครองสูงสุด ที่ ๒

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๖๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่งและวรรคสาม มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๗ และมาตรา ๗๗ หรือไม่

ความเห็น

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ศาลปกครองกลาง และศาลปกครองสูงสุด ส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี รวมแปดคำร้อง คำร้องที่ ๑ (เรื่องพิจารณาที่ ๒๓/๒๕๖๒) คำร้องที่ ๒ (เรื่องพิจารณาที่ ๒๔/๒๕๖๒)

คำร้องที่ ๓ (เรื่องพิจารณาที่ ๒๕/๒๕๖๒) คำร้องที่ ๔ (เรื่องพิจารณาที่ ๒๘/๒๕๖๒) คำร้องที่ ๕ (เรื่องพิจารณาที่ ๒๙/๒๕๖๒) คำร้องที่ ๖ (เรื่องพิจารณาที่ ๓๐/๒๕๖๒) คำร้องที่ ๗ (เรื่องพิจารณาที่ ๓๔/๒๕๖๒) และคำร้องที่ ๘ (เรื่องพิจารณาที่ ๓๖/๒๕๖๒) ที่ได้ยื่นฟ้องการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ว่าการการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองกลาง และได้แย้งว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๙ วรรคสอง มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๖๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๗ วรรคห้าและวรรคหก และมาตรา ๗๗ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ เนื่องจากข้อเท็จจริงตามคำร้องทั้งแปดคำร้องมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาเป็นประเด็นเดียวกัน ศาลจึงให้รวมการพิจารณาทั้งแปดคำร้องเข้าด้วยกัน โดยให้เรื่องพิจารณาที่ ๓๖/๒๕๖๒ เป็นสำนวนคดีหลัก

พิจารณาแล้ว ในประเด็นว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๗๗ หรือไม่ นั้น เห็นว่า ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยเพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุข ทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ” เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักการสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยยืนยันว่าอำนาจอธิปไตยยังคงเป็นของประชาชน มีพระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนั้นผ่านทางองค์กรทางการเมืองตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด และวรรคสอง ที่บัญญัติว่า “รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระ และหน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม” เป็นการกำหนดกรอบและเป้าหมายในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ หากได้มีข้อความใด ๆ ที่วางหลักการคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพใด ๆ ไว้โดยเฉพาะ จึงมิใช่กรณีที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตรานี้ได้ ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า

“รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ หรือการกระทำใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติหรือการกระทำนั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้กระทำการนั้นหรือวินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” นั้น ก็เป็นบทบัญญัติที่วางหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญไว้ หากบทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ หรือการกระทำใด ที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติหรือการกระทำนั้นเป็นอันใช้บังคับ มิได้ หากได้มีข้อความใด ๆ ที่วางหลักการคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพใด ๆ ไว้โดยเฉพาะ จึงมิใช่กรณีที่ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ จะขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญมาตรานี้ได้ สำหรับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “สิทธิและเสรีภาพ ของปวงชนชาวไทย นอกจากที่บัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่มีได้ห้าม หรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่น บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำการนั้นได้และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ตราบเท่าที่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นว่านั้นไม่กระทบกระเทือนหรือเป็น อันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิ หรือเสรีภาพของบุคคลอื่น” และวรรคสาม บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ได้รับ ความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้น เป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้” นั้น หากได้มีข้อความใด ๆ ที่บัญญัติว่าเป็นการห้ามหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ ใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกันประเด็นตามคำร้องนี้ และไม่มีข้อโต้แย้งว่าบทบัญญัติของพระราชบัญญัติว่าด้วยการ เวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตราใดที่ห้ามหรือจำกัดการใช้สิทธิ และเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญในกระบวนการพิจารณาของศาล จึงมิใช่กรณีที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืน และการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม ได้ ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “รัฐพึงจัดให้มีกฎหมาย เพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่าย

เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง” วรรคสอง บัญญัติว่า “ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้าน และเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกชั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป” และวรรคสาม บัญญัติว่า “รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่เป็นพึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง” นั้น เป็นบทบัญญัติในหมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ เพื่อใช้เป็นแนวทางให้รัฐดำเนินการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและสม่ำเสมอในการบริหารราชการแผ่นดิน หากรัฐไม่ดำเนินการหรือไม่อาจดำเนินการได้ ก็ไม่ก่อให้เกิดสิทธิในการฟ้องร้องรัฐ จึงมิใช่กรณีที่จะโต้แย้งได้ว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญในหมวดว่าด้วยแนวนโยบายแห่งรัฐได้

ประเด็นวินิจฉัยต่อไปว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๖๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับการเวนคืนมีบัญญัติไว้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๗ วรรคห้าว่า “กฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต้องระบุวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนและกำหนดระยะเวลาการเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ให้ชัดเจน ถ้ามิได้ใช้ประโยชน์เพื่อการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือมีอสังหาริมทรัพย์เหลือจากการใช้ประโยชน์ และเจ้าของเดิมหรือทายาทประสงค์จะได้คืน ให้คืนแก่เจ้าของเดิมหรือทายาท” และวรรคหก บัญญัติว่า “ระยะเวลาการขอคืนและการคืนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนที่มีได้ใช้ประโยชน์หรือที่เหลือจากการใช้ประโยชน์ให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาท และการเรียกคืนค่าทดแทนที่ชดใช้ไปให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” อีกทั้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๗ วรรคเจ็ด ยังให้อำนาจรัฐตรากฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เป็นการเฉพาะรายได้ตามความจำเป็น โดยไม่ถือว่าขัดต่อบทบัญญัติมาตรา ๒๖

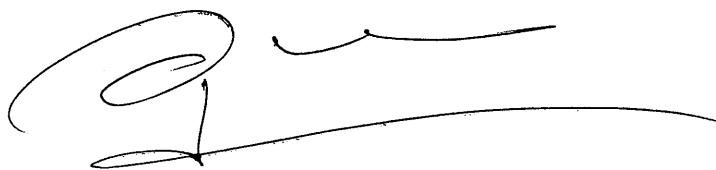
วรรคสอง เมื่อทบทวนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๗ วรรคห้าและวรรคหก ให้อำนาจในการตรากฎหมายเวนคืนโดยมีหลักการสำคัญดังกล่าว ดังนั้น พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๑ ที่บัญญัติว่า “ที่ดินที่ดำเนินการให้ได้มาโดยวิธีการตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากการได้มาตามหมวด ๔ การได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์โดยวิธีการซื้อขายเจ้าหน้าที่ต้องเริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนไม่ช้ากว่าห้าปีนับแต่วันพ้นกำหนดระยะเวลาการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๘ (๒) หรือภายในระยะเวลาที่กำหนดในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ แล้วแต่กรณี” วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีเป็นการเวนคืนเพื่อประโยชน์ในการสร้างทางหลวง คลอง หรือกิจการสาธารณประโยชน์อื่นที่ต้องใช้ที่ดินเป็นระยะทางยาวเกินสิบกิโลเมตร การเริ่มดำเนินการโครงการในส่วนหนึ่งส่วนใดแล้ว ให้ถือว่าได้มีการเริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนตลอดเส้นทางแล้ว สำหรับกรณีอื่นเมื่อได้เริ่มดำเนินการและใช้ประโยชน์ในที่ดินเป็นส่วนใหญ่แล้ว ให้ถือว่าได้เริ่มดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว” และมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ที่ดินที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ หากไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนภายในระยะเวลาตามมาตรา ๕๑ หรือเหลือจากการใช้ประโยชน์ ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทมีสิทธิขอคืนที่ดินนั้น และในกรณีที่เจ้าของเดิมหรือทายาทมีที่ดินที่มีการซื้อขายตามมาตรา ๓๔ รวมเป็นแปลงเดียวกันกับที่ดินที่ขอคืน และเจ้าหน้าที่ยังมีได้นำที่ดินนั้นไปใช้ประโยชน์ ให้มีสิทธิขอคืนที่ดินดังกล่าวได้ด้วย” วรรคสอง บัญญัติว่า “การขอคืนตามวรรคหนึ่ง เจ้าของเดิมหรือทายาทต้องยื่นคำร้องขอคืนต่อเจ้าหน้าที่ภายในสามปี นับแต่วันพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๕๑ ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนแล้ว แต่ยังไม่แล้วเสร็จ ไม่ว่าจะด้วยเหตุใดจนพ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง มิให้ถือว่ายังไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ในกรณีเช่นนั้น ระยะเวลาตามวรรคสองให้นับแต่วันที่การดำเนินการแล้วเสร็จ” วรรคสี่ บัญญัติว่า “ที่ดินที่ได้ใช้ตามวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนแล้ว หากในภายหลังหมดความจำเป็นในการใช้ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว หรือเมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคสองแล้ว เจ้าของเดิมหรือทายาทไม่มีสิทธิขอคืน” รวมทั้งมาตรา ๕๔ ที่บัญญัติว่า “เจ้าของเดิมหรือทายาทซึ่งร้องขอคืนที่ดิน ต้องคืนเงินค่าทดแทนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่ดินที่เจ้าหน้าที่ได้จ่ายให้แก่ผู้มีสิทธิ รวมทั้งดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีนับแต่วันที่ได้รับเงิน

ค่าทดแทนหรือนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่วางเงินค่าทดแทนจนถึงวันที่ยื่นคำร้องขอคืน เว้นแต่เจ้าของเดิมหรือทายาทจะพิสูจน์ได้ว่า เงินค่าทดแทนที่จะต้องคืนเมื่อรวมกับดอกเบี้ยแล้วจะสูงกว่าราคาในท้องตลาดของที่ดินที่ขอคืน ในกรณีเช่นนั้น ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทคืนเงินเท่าที่ไม่เกินราคาในท้องตลาดของที่ดินนั้น ทั้งนี้ โดยใช้ราคา ณ วันที่ยื่นคำร้องขอคืน” จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๗ ที่บัญญัติรับรองสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ และค่าทดแทน มิได้ขัดหรือแย้งต่อหลักการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ และไม่ได้ขัดต่อหลักนิติธรรม หรือมิได้เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ อีกทั้งเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับกับเจ้าของที่ดินเดิมหรือทายาททุกรายซึ่งถูกเวนคืนที่ดินและเข้าเงื่อนไขที่จะใช้สิทธิเรียกคืนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ได้ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ จึงมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เพราะแม้แต่การตรากฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์โดยระบุเจาะจงอสังหาริมทรัพย์หรือเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนตามความจำเป็น ก็สามารถกระทำได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๗ วรรคเจ็ด โดยมีให้ถือว่าเป็นการขัดต่อมาตรา ๒๖ วรรคสอง ด้วย และไม่ขัดต่อหลักการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันด้วย

สำหรับพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๗ ที่บัญญัติว่า “ให้นำหมวด ๒ การใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ได้จากการเวนคืน และหมวด ๓ การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท มาใช้บังคับกับที่ดินที่ถูกเวนคืนนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๑ ใช้บังคับจนถึงวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย โดยอนุโลม แต่ระยะเวลาห้าปีหรือระยะเวลาที่กำหนดในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๑ และระยะเวลาสามปีตามมาตรา ๕๓ วรรคสอง เฉพาะกรณีที่เหลือจากการใช้ประโยชน์ให้นำนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ” นั้น บทเฉพาะกาลตามมาตรานี้เป็นบทบัญญัติรับรองสิทธิสำหรับเจ้าของเดิมหรือทายาทที่ถูกเวนคืนหลังจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๑ ใช้บังคับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒

ซึ่งเคยมีสิทธิอยู่แล้ว แต่เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายคุ้มครองสิทธิของเจ้าของที่ดินเดิมและทายาท รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการใช้สิทธิไว้ จึงต้องบัญญัติกฎหมายในส่วนนี้ให้มีผลใช้บังคับย้อนหลัง เพื่อให้เจ้าของที่ดินหรือทายาทในกรณีดังกล่าวสามารถใช้สิทธิในการขอคืนที่ดินที่ถูกเวนคืนไปแต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ อีกทั้งบทเฉพาะกาล ตามมาตรา ๖๗ นี้ มีผลใช้บังคับกับเจ้าของที่ดินเดิมหรือทายาททุกรายซึ่งถูกเวนคืนที่ดินภายหลังรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ มีผลใช้บังคับ และเข้าเงื่อนไขที่จะใช้สิทธิเรียกคืนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ได้ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีได้มุ่งหมายที่จะใช้บังคับแก่กรณีของผู้ฟ้องคดีทั้งแปดนี้แต่ประการใดไม่ บทบัญญัติมาตรา ๖๗ ดังกล่าว จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักการที่ให้สิทธิเจ้าของเดิมหรือทายาทเรียกคืนที่ดินซึ่งเวนคืนไปแล้วแต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๗ อีกทั้งไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักนิติธรรม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ด้วย

จึงมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๖๗ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ